

Brazílie, Rio Grande do Sul

Přes 300 kraslic vytvořili krajané v Brazílii

Matouš Hartman

Někdo přišel pěšky, jiní přijeli i z desítek kilometrů vzdálených měst. Na poslední chvíli se přidávají příbuzní i kamarádi studentů češtiny. Stoly v kulturním centru v Nové Petrópolis téměř nestačí pro všechny. Vzduch se míchá s vůní roztaveného vosku. Zase po roce se na jihu Brazílie malují kraslice.

I když už začal podzim, v neděli odpoledne 24. března je pořád ještě teplo. Krajani si poctivě celý březen strádali vyfouknutá vejce a teď je na velikonoční workshop nosí po tuctech. Každý přináší i nějaké občerstvení, takže původně tvůrčí dílna dostává komunitní rozměr.

Už vloni se osvědčila technika zdobení vajec roztavenou voskovkou, letos se k ní přidává zdobení bílých skořápek voskem. „Vždyť na tom vajíčku není nic vidět,“ říká jeden z krajanů a moc nadějí v obměnu postupu nekládá. Nakonec ale společně s ostatními sleduje, jak vejce mizí pod hladinou barviva rozpuštěného ve vodě a o chvíli později na povrch vyplouvá jasně červená skořápka s bílým vzorem v místech, která pokrýval vosk.

Letos mají krajané barviva přivezená z Česka, a nakonec se na stolech objevují kromě červených vajec ještě modrá, zelená a žlutá. Vrchol workshopu ovšem přichází s ochutnávkou tradičního jídla. Vloni to byla nádivka, letos jsou to beránci upečení v nové formě, která překonala oceán stejně jako barviva. Hlavní díl cukrářské práce si vzala na starost krajská rodina Gingsových. Mnozí účastníci workshopu vidí beránka poprvé v životě a někomu je i líto pečivo nakrojit a sníst. Nakonec ale oba beránci mizí poměrně rychle. Odpoledne zakončuje společné focení, kterého se zúčastňují skoro všichni z tří desítek účastníků nejen z Nové Petrópolis, ale také z Porto Alegre, Caxias do Sul nebo Venâncio Aires.

Argentina, Chaco

Březen 2024

Radim Schottl

Mezinárodní den žen, přivítání nového krajského učitele

V pátek 8. března se v sále Union Chechoeslovaca v Prezidencia Roque Saenz Pena uskutečnilo krátké posezení k oslavě Mezinárodního dne žen. Toto setkání sloužilo nejen jako příležitost k setkání členů místní komunity, ale jeho součástí bylo i přivítání nového krajského učitele, Radima Schottla, který v oblasti Chaco působí od března.

Velikonoční dílny

Ve středu 27. března 2024 se v prostorách Unión Checoeslovaca konaly tradiční velikonoční dílny, které přilákaly mnoho účastníků z komunity. Dospělí se zapojili do výroby velikonočních vajíček z čokolády nebo pečení velikonočních beránků. Pro nejmenší bylo připraveno vybarvování papírových kraslic, nebo příprava sušenek z barevného těsta.

Po dokončení jsme uspořádali malou výstavu českých a slovenských tradic, jejíž součástí byly i právě připravené výrobky. Po společné fotce však netrvalo dlouho a veškerá čokoládová vajíčka, sušenky a sladkosti velmi rychle zmizely z výstavy. Díky všem, kteří se zúčastnili těchto velikonočních dílen a mohli se tak společně naučit tyto recepty a techniky a připomenout si naše tradiční velikonoční symboly.

Austrálie, Adelaide

Březen v Československém klubu

Michaela Svojšová

Na začátku března navštívila Československý klub v Adelaide delegace z Domu zahraniční spolupráce sídlícího v Praze (DZS). Zájem o setkání s pražskými zástupci ze strany krajanů byl mimořádně velký. V klubu se sešlo přibližně 120 členů místní české komunity, kteří si vzácnou návštěvu nenechali ujít.

Ředitel DZS Michal Uhl, náměstek ředitele a vedoucí sekce vysokoškolského a celoživotního vzdělávání Roman Klepetko a vedoucí komunikační a analytické sekce Soňa Lippmann se nejprve seznámili s klubovním výborem, prohlédli si klubovní prostory a následně se věnovali hospitaci ve škole a hlavnímu bodu jejich pracovního programu – představení možností studia na českých vysokých školách.

Čeští krajané, kteří měli v tento večer možnost promluvit si s pražským vedením DZS, si vysoce cení zejména jeho přátelského přístupu, ochoty naslouchat spletným životním příběhům místních emigrantů a programu podpory českého kulturního dědictví, jehož součástí je i vysílání učitelů českého jazyka a literatury ke krajauským komunitám ve světě.

V pátek 22. března 2024 jsme v Československém klubu v Adelaide přivítali multižánrovou hudební kapelu ze Slovenska *Folk Duo Plus*. Eleonóra Vančíková Kapasná a Teodor Duchovič, který doprovázel zpěv hrou na akordeon, uspořádali workshop pro děti z České a Slovenské školy.

Hrálo se, zpívalo, tancovalo, recitovalo a rozprávělo. Děti, rodiče a všichni přítomní si večer jak se patří užili. Hudebníci se neostýchali předvést na parketu odvážné taneční figury, což děti i dospělí náležitě ocenili potleskem a radostně se přidávali na taneční parket.

V sobotu pak proběhl celovečerní koncert kapely *Folk Duo Plus*, na který byli srdečně zváni všichni zájemci z řad návštěvníků Československého klubu. Atmosféra v sále byla vynikající. V průběhu večera zazněly české i slovenské písně všech možných žánrů, z nejrůznějších koutů bývalého Československa a u stolů se sešli krajané z obou našich republik.

Po skončení oficiálního programu na pódiu se Eleonóra a Teodor ochotně fotografovali s přítomnými zájemci, prezentovali své propagační materiály a s velkým nadšením přidali řadu písní na přání i s tancem. Došlo také na narozeninovou skladbu pro oslavence z řad dětí Slovenské školy.

Návštěvníci zábavního večera se shodují na tom, že opravdu bylo co poslouchat, co si s hudebníky zazpívat, čemu se zasmát a že si odnáší kulturní zážitek, na který jen tak nezapomenou.

Velikonoce jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem, se kterým se pojí nespočet zvyků a symbolů. Pečení velikonočního beránka je zajisté jedním z nich. Vychází z biblických dějin a sahá až do doby Mojžíše, který vyvedl izraelský lid z egyptského otroctví. Přípomínkou tohoto vysvobození bylo obětování živého beránka, který byl následně upečen na rožni a sněden s nekvašeným chlebem.

Nevíme přesně, kdy došlo k rozšíření pečení sladkého beránka namísto pokrmu z jehněčího masa, ale nijak nás to s dětmi z České školy neodradilo od toho, abychom si takového velikonočního beránka z klasické pšeničné mouky upekli.

Použili jsme osvědčený recept jedné z místních maminek. Děti si těsto samy připravily, nalily do formy, upekly a s chutí snědly. Myslím, že po všeobecném úspěchu letošních nadýchaných piškotových beránků, budeme v této tradici pokračovat i nadále.

Chorvatsko, Daruvar

Velikonoce u krajanů v Chorvatsku

Tereza Vlček Klímová, Ilona Kirchnerová

Velikonoční veselá sobota

Žáčci z Končenic a Daruvarského Brestova se nemohli dočkat další tradiční veselé soboty. A tak se 23. března vypravili s radostí do školy, kde už jsme na ně čekaly my, učitelky z České republiky a paní učitelka Elenka Podsedníková. Nesměli chybět ani naši šikovní pomocníci Ondřej Vlček a Martin Vojtěch. Pro žáky jsme připravili spoustu zábavných a kreativních velikonočních aktivit a bohatý program zaměřený na představení tradičních českých velikonočních zvyků a obyčejů.

Děti si tak například vyzkoušely jeden z nejstarších a nejtypičtějších způsobů barvení vajíček, v odvaru z cibulových slupek. Aby byla vajíčka krásně vzorovaná, přidaly ještě listy různých tvarů, které vytvořily zajímavé otisky. Žáci, kteří si troufli na titěrnou práci, zdobili svá vajíčka zrnky rýže, která se musí pečlivě rozprostřít po celé ploše a po obarvení tu zanechají své stopy. Odměnou jim byla originální vajíčka zbarvená do červenohnědých odstínů. Malé i velké milovníky přírody také potěšil fakt, že všechna vajíčka i jejich barvy byly zcela přírodní.

Hotová vajíčka děti následně umístily do stojánků připomínajících jarní louku. Z barevného papíru vyrobily trávu, kterou nalepily na konstrukci z ruličky od toaletního papíru. Na závěr stojánek ozdobily barevnými papírovými květinami. Barvení vajíček ale nebylo zdaleka jedinou aktivitou. Na dílnách se to hemžilo také zvířátky, obzvláště zajíčky, které žáci vyráběli různými způsoby.

K Velikonocům neodmyslitelně patří i pomlázka z vrbových proutků. Kluci i holky se tak s chutí pustili do pletení. Sem tam se jim mezi proutí zamotal nějaký ten prstík, ale nakonec všechno dobře dopadlo a každý si spokojeně, a plně vybaven na pondělní koledu, odnesl pomlázku domů. Na závěr na děti čekalo překvapení. Velikonoční zajíček, kterého zastoupila paní učitelka Elenka, schoval na školní zahrádce čokoládová vajíčka. A tak se děti za hlasitého smíchu pustily do divokého lovu. Vedle vajíček na ně čekali také dva čerstvě upečení beránci, na nichž si pak všichni společně pochutnali. Krásný jarní den, kdy nás zlatavé paprsky sluníčka hladily po tvářích, jsme si opravdu moc užili. Děti odcházely domů s úsměvy na tvářích a bohatší o spoustu nových zážitků a informací.

Vstříc jaru s Českou besedou Lipovlany

Kreativní velikonoční dílna Vstříc jaru otevřela sezónu barvení vajíček, pečení beránků a pletení pomlázek v Chorvatsku. Proběhla s měsíčním předstihem, v neděli 3. března. Do českého domu v obci Lipovlany se sjela řada zástupců kreativních skupin českých besed a také členové kulturně vzdělávacího spolku Ukrajinců Karpaty. Pozvání jsme dostaly i my, učitelky z České republiky.

Po srdečném přivítání předsedkyní České besedy Lipovlany, paní Věrou Ožogovou, se všichni zájemci pustili s chutí do práce, a že jich bylo spousta. Sálem se nesl živý hovor a smích, když si účastníci předávali své zkušenosti, informace i radosti.

Já s manželem Ondrou jsme předváděli tradiční způsob barvení vajíček v cibulových slupkách. Tuto techniku, při níž lze využít rovněž nejrůznější listy a lístečky, místní dobře znali. Co však bylo novinkou, a nakonec i velkým hitem vyvolávajícím překvapené pohledy, byla zrnka rýže. Ta se totiž musí po vajíčku pečlivě rozprostřít tak, aby vytvořila na vajíčkách zajímavé vzory.

Moje milá kolegyně Ilona Kirchnerová ukázala širokou škálu možností, jak ozdobit velikonoční perníčky bílkovou polevou. Vznikla tak vskutku nádherná díla, která byla škoda sníst. Její partner Martin pak účastníkům nabídl jedinečnou možnost uplést si pomlázku. U jeho stánku se to zájemci jen hemžilo. Vysvětlil také, co je to pomlázka, k čemu slouží a v čem je ukryta její síla.

Taktéž jsme místním představili typické české velikonoční pokrmy, jako je beránek, mazanec či velikonoční nádivka zvaná hlavička. Účastníci dílny je s chutí ochutnávali a žádosti o recept nebyly výjimkou.

Členky kreativní skupiny ČB Lipovlany zase ukázaly, jak ozdobit polystyrenové vajíčko, a to za pomoci kousků skořápek, které se na něj nalepí. Taktéž představily techniku dekupáž. Jak vajíčko obléct do fešného háčkovaného kabátku ukázaly ženy z ČB Daruvarský Brestov. Nechyběla ani ukázka toho, jak ozdobit vajíčka různobarevnými vosky, ať už tradičními vzory, či vzory dle vlastní fantazie. O to se postaraly členky ČB Dežanovec, které také zájemce naučily, jak si vyrobit růžičky z kukuřičného šustí.

To, že se vajíčka nezdobí voskem pouze mezi Čechy, ukázali členové kulturně vzdělávacího spolku Ukrajinců Karpaty, kteří se taktéž dlouhodobě snaží o uchování tradičních velikonočních zvyků a jejich předávání z generace na generaci.

Odpoledne se neslo ve velice příjemné atmosféře. Bylo krásné pozorovat, jak si přítomní předávali navzájem své zkušenosti a informace. Všichni se s nadšením snažili vyzkoušet si co nejvíce aktivit a naučit se něčemu novému. I pro nás byla tato velikonoční dílna velmi přínosná a už teď se těšíme na příští rok. Děkujeme paní Věře Ožogové za pozvání do lipovlanských kruhů a za příjemně strávený čas.

Šikovné ruce na Velikonoce

Šikovné ruce... pokud máte pocit, že jste toto spojení již někdy slyšeli, máte pravdu! Po úspěšné realizaci vánoční dílny s názvem Šikovné ruce na Vánoce se zrodil nápad, že bychom tuto akci mohly zopakovat na jaře. Nebylo lepší příležitosti nežli na Velikonoce.

Od začátku jsme doufaly v krásné jarní počasí, což nám nakonec bylo přáno. A tak jsme se 21.3. sešly ve venkovních prostorách Lidové knihovny a čítárny v Daruvaru společně s členkami kreativních skupin pěti českých besed, které přijaly naše pozvání.

Každá beseda předváděla svůj um spojený s velikonoční tematikou. Členky ČB Daruvarský Brestov se například aktivně věnují háčkování, a tak obháčkovávaly vajíčka různými velikonočními vzory za pomoci vlny různých barev. U vedlejšího stánku pak vyráběly ženy z ČB Horní Daruvar zajíčky, motýlky, košíčky na vajíčka a spoustu dalších věcí z ruliček z novinového papíru.

Pokud se vám běžně stává, že vaše květiny uvadnou, pomoci mohou šikovné ruce z ČB Lipovec, které ukázaly, jak tento problém jednou provždy vyřešit, a vyrobit si věčně rozkvetlé květiny z krepového papíru. Po tom, co je usadily do květináče, opravdu vypadaly jako živé.

Pozvání přijaly i vzdálenější besedy, a to ČB Lipovlany a ČB Garešnice. Lipovlanští zdobili polystyrenová vajíčka pomocí látek, krajek a perliček, zatímco ženy z Garešnice využívaly techniku zvanou dekupáž.

Nechybělo samozřejmě ani barvení vajíček v cibulových slupkách, rýžový vzor se opět stal hitem. Zájemci si taktéž mohli vyzkoušet svoji zručnost při pletení pomlázek. Nápomocen jim byl Martin Vojtěch.

A jaké by to byly Velikonoce bez ochutnávky tradičních velikonočních jídel, která přichystala Ilona Kirchnerová. K obdivu i ochutnávce byl připraven beránek, jidáše různých tvarů, velikonoční nádivka zvaná hlavička a také jednohubky s vajíčkovou pomazánkou ozdobeny tematicky sedmikráskami.

Šikovné ruce navštívilo spousta dětí i dospělých. Někteří si vyzkoušeli různé činnosti, jiní jen sbírali inspiraci, další pak ochutnávali velikonoční dobrůtky. Každý si zkrátka našel to své. Svoji návštěvou nás poctili i poslanec za českou a slovenskou menšinu chorvatského parlamentu pan Vladimír Bílek, místohejtmanka Bjelovarsko-bilogorského županství paní Táňa Novotná Golubićová, a zájem dokonce projevila i státní televize HRT, která přijela natočit reportáž o českých velikonočních zvycích pro menšinový TV magazín Prizma.

Jsme vděčné za perfektně fungující spolupráci s Lidovou knihovnou a čítárnou Daruvar a její ředitelkou Romanou Heroutovou, stejně tak s novou paní knihovnicí českého oddělení Emilkou Sedláčkovou.

Já i Ilona jsme moc spokojené jak s průběhem celé akce, tak s účastí. I lidé, kteří pouze procházeli okolo, byli zvědaví, co se to za knihovnou děje, a projevíli zájem o to seznámit se s krásnými českými velikonočními zvyky. A to nás opravdu těší.

Velikonoční dílna – Bjelovar, Kaptol, Požega Ilona Kirchnerová

České velikonoční zvyky jsou u českých krajanů v Chorvatsku velmi populární a mnoho z nich se také dodržuje dodnes. V odlehlejších lokalitách, a především pak v modelu C je ale stále dost těch dětí, které neví, co je pomlázka, nebo že u nás se peče na Velikonoce beránek nebo jidáš, a ne velikonoční šunka. Vydali jsme se tedy společně s Martinem Vojtěchem do několika škol, kde se učí čeština modelem C a kde jsme v minulém roce s touto velikonoční show nebyli, abychom dětem ukázali, jak se co plete a jak co chutná.

První na seznamu dne 15. 3. byla I. osnovna škola Bjelovar, kde jsme uspořádali velikonoční hodinu pro žáky prvního i druhého stupně a s pomocí paní učitelky Mariny Koláčkové Novosel, kterou jsme podezřívali z toho, že pomlázky plete v každé volné chvíli, i když nám tvrdila, že to dělá poprvé, jsme dětem objasnili vše potřebné.

Další velikonoční dílna se pak odehrála 20. 3. dopoledne na OŠ Vilima Korajca v Kaptole. Opět jsme společně s paní učitelkou Anou Marincovou vytvořili velikonoční atmosféru pro žáky navštěvující češtinu na prvním a druhém stupni. Zjistili jsme, že nejlépe pomlázky pletou holčičky, a to na prvním stupni! Neuvěřitelné!

Ještě téhož dne jsme se přesunuli také do Požegy, kde se učí český jazyk v modelu C jako výběrový předmět pod vedením paní učitelky Sanji Musilové. Středoškoláci připravili moc hezkou velikonoční hodinu, kde jsme si vyslechli prezentaci o velikonočních zvycích a samozřejmě si i upletli kýžené pomlázky. Shodou okolností byli přítomni i novináři z lokálního rádia Laganini, kterým se velikonoční zvyky české komunity natolik líbily, že o nich hned natočili reportáž.

Stejně jako v minulém roce jsme se všude setkali s velkým nadšením a musím uznat, že ochutnat si beránka nebo poslechnout si o tom, co se vše tradičně na Velikonoce dělá sice bylo dobré, ale uplést si vlastní pomlázku, to byla ta největší atrakce. Hlavně aby všichni přišli po Velikonocích ve zdraví na hodiny češtiny. Ať žijí svátky jara a plodnosti.

Velikonoční dílnička v Mateřské školce Ferdy Mravence v Daruvaru

Ilona Kirchnerová

Velikonoční dílnička, která probíhala v Mateřské školce Ferdy Mravence v Daruvaru byla již několikátou v řadě. Paní učitelka, nebo jak se zde hezky říká vychovatelkám ve školce, teta Željka Zadro organizuje pro děti v nejstarším oddělení a pro jejich rodiče takových akcí během roku hned několik a poslední z nich je právě tato, jarní neboli velikonoční. Ani ti nejmenší by totiž neměli být ochuzeni o vyrábění velikonočních dekorací, přáníček, barvení vajíček a pletení pomlázek. A ne jeden chlapec a dlužno říci, že v místních krajích i děvče, zvyk obcházení vesnice s pomlázkou dobře zná od starších sourozenců, svých rodičů a prarodičů. Zvyk je v české krajanské komunitě v Chorvatsku stále živý.

Sešli jsme se tedy v mateřské školce Ferdy Mravence 25. 3. a pustili se do díla. Stanovišť, kde si mohly děti něco vyrobit bylo, bylo hned několik. Pokud dítě s rodiči obešlo všechno, odcházelo nakonec s voskem malovaným vajíčkem, upletenou pomlázkou, košíčkem pleteným z vlny, každý si zasadil pšeničku, která se mu do Velikonoc jistě zazelená, do plastového zajíčka (viz foto) a nakonec ochutnal velikonočního beránka a jidáše.

Byla to dílnička poslední a jsem opravdu rádi, že jsme se jí mohli zúčastnit a ukázat dětem třeba zase něco nového.

USA, Chicago

Březen v České škole TGM

Kristýna Horáčková

Začátkem března byla v české komunitě v Chicagu znovu zahájena kulturní sezona a řada akcí se nesla v duchu oslav roku české hudby. Ve středu 6. 3. naplnili návštěvníci divadlo „Chopin Theatre“, kde se konal koncert Dua Ambroš. Houslista Miroslav Ambroš a klavíristka Zuzana Ambrošová se na svém turné po Severní Americe (na jehož organizaci se podílela i naše škola) krátce zastavili v Chicagu a potěšili publikum skladbami Smetany, Dvořáka a Suka.

O pár dní později (9. 3.) jsme přímo ve škole přivítali dirigenta Petra Popelku. Ten si ve svém nabitém programu v rámci působení v Chicago Symphony Orchestra (CSO) našel chvíli a přijel s našimi žáky oslavit 200. narozeniny Bedřicha Smetany. Zúčastnil se besedy se staršími dětmi, se kterými pak společně s paní učitelkou a houslistkou Klárou Moldovou nacvičili skladbu z Prodané nevěsty „Proč bychom se netěšili.“

Další hudební zážitek na nás čekal hned následující týden (14. 3.). S dospělými studenty češtiny a dalšími příznivci z českého komunity jsme se vypravili právě do Chicago Symphony Orchestra na koncert dirigovaný Jakubem Hrušou, ve kterém vystupoval i houslista Josefa Špaček. Společně se zástupci Českého generálního konzulátu a organizace Sister Cities se nám dostalo cti osobně se po koncertu potkat a krátce pohovořit jak s panem dirigentem Hrušou, tak s houslovým virtuosem panem Špačkem.

Děti i učitelky si krátce oddechly během týdenních jarních prázdnin, po kterých se nicméně roztočil kolotoč dalších akcí. Mezi ně patřila návštěva básníka Petra Hrušky a editora a zástupce organizace CzechLit Jana Zikmunda. Ti se v Chicagu zastavili na svém turné po Severní Americe, zúčastnili se několika akcí (mimo jiné i na University of Chicago) a zavítali i do České školy TGM (28. 3.). Na organizaci celého turné se opět podílela naše škola, zejména paní učitelka Irena Čajková. Literární večer, zaměřený převážně na poezii, přilákal téměř 30 diváků a byl přijat s nadšeným ohlasem. Oba pánové představili svoji tvorbu, přečetli z ní úryvky a poté diskutovali s publikem.

Poslední březnovou návštěvou byla ilustrátorka Andrea Tachezy, která se věnovala našim žákům v rámci velikonočního workshopu (30. 3.). Seznámila děti s technikou koláže – ti mladší si pod jejím vedením vyrobily velikonoční dekorace, starší poté fantastická zvířata. Obě věkové skupiny pracovaly velmi soustředěně a koláž si okamžitě oblíbily.

Kromě kulturních akcí pokračují také kurzy češtiny pro dospělé, které se pod vedením paní učitelky Kristýny Horáčkové přehouply do jarního čtvrtletí. Aktuálně je celkem otevřeno 11 online a in-person kurzů (9 skupinových, 2 individuální) na 9 jazykových úrovních. Kurzy potvrj 10 týdnů a zapsalo se do nich 50 studentů z celých Spojených států.

V březnu také proběhl další z cyklu online workshopů pro učitele. Na workshop s tématem „Jak na online výuku (dětí i dospělých)“ se přihlásilo celkem 34 lektorů a učitelů nejen z USA a setkal se s pozitivními ohlasy.

Duo Ambroš v Chopin Theatre.

Dirigent Petr Popelka v TGM.

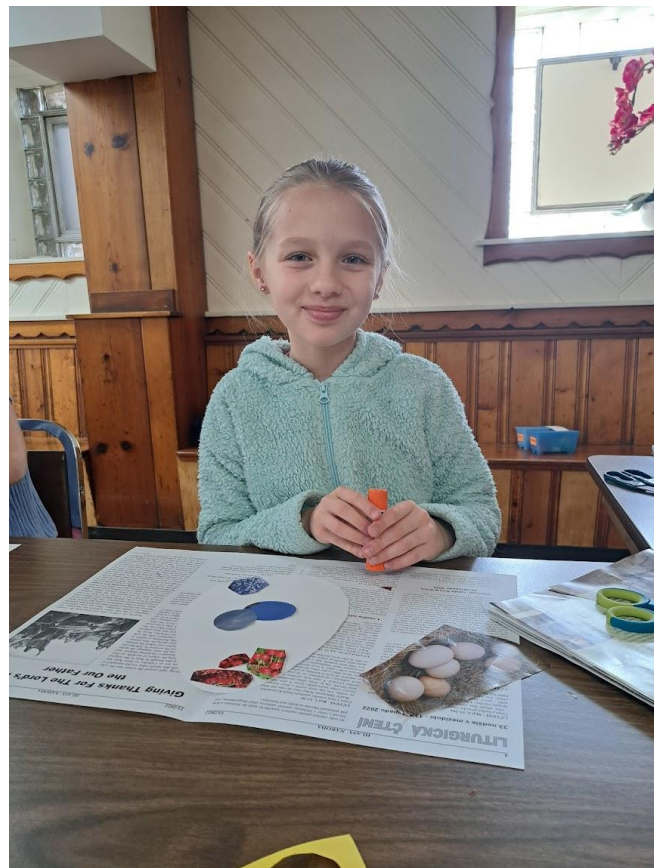
Setkání s dirigentem Jakubem Hrušou a houslistou Josefem Špačkem v Chicago Symphony Orchestra.

Petr Hruška a Jan Zikmund v TGM.

Velikonoce – workshop s Andreou Tachezy.

**JAK NA ONLINE VÝUKU
(DĚTÍ I DOSPĚLÝCH)**

Kristýna Horáčková
Lektorka češtiny pro cizince, učitelka u krajanů
T. G. Masaryk Czech School, Chicago

Online workshop pro učitele.

Srbsko, Kruščice, České Selo, Bela Crkva, Vršac

Březen 2024

Alena Havlová

Vynášení Morany (10.3.2024)

V Kruščici proběhlo již tradiční vítání jara. Smyslem tradice Morany v Kruščici není udržování pohanských zvyků, ale podpora češství v zemi, kde jsou krajané menšinou. Tento zvyk je oblíben mezi dětmi i dospělými a umožňuje setkávání všech lidí dobré vůle. Zábavné pochůzky se slaměnou královnou zimy se tak může zúčastnit kdokoli. České i srbské rodiny chystají před staveními pohoštění. Po vhození Morany do potoka následuje slavnostní zasazení hrušky u místní etnokuči a poté procházka k České besedě, u které místní nachystali oheň a klobásy. Jídla bylo pro každého dost a atmosféra byla skvělá.

Literární večer (11.3.2024)

V Národní knihovně v Bele Crkvi proběhl literární večer se spisovatelkou Jadrankou Čulum, která píše poezii a díky sympatiím k Čechům vydala, s podporou českého

učitele Stanislava Havla, sbírku básní v srbštině i češtině s názvem *Něco nás spojuje – Nešto nas veže*. Její tvorba je mezi krajanly oblíbená a žádaná.

Jarní výtvarná dílna (12.3.2024)

V rámci podpory inkluzivního vzdělávání a šíření češtiny v lokalitách, kde je používána jako oficiální jazyk, byla realizována jarní výtvarná dílna v kanceláři pro mladé v Bele Crkvi. Zapojili se do ní nejen Češi, ale i místní děti a mládež s poruchou autistického spektra. V rámci dílny si návštěvníci mohli vyzkoušet několik výtvarných technik. Součástí programu byl i hudební doprovod.

Jarní akvarelová výtvarná dílna (15.3.2024)

Ve spolupráci s akademickou malířkou Terezou Stamenković Klepáček proběhla jarní výtvarná dílna na základní škole Dositeje Obradoviće v Bele Crkvi. Tématem byly jarní motivy a jejich malba akvarelem a tvorba digitálních animací z fotografií květinových zátiší. Při výuce jsme využili knihy s českým názvoslovím rostlin a zaposlouchali se do vážné hudby (*Čtvero ročních dob*, A. Vivaldi, připomínka narození Bedřicha Smetany).

Úklid Českého Sela (24.3.2024)

V Českém Sele proběhla ekologická akce „Vyhrň si rukávy“, což je iniciativa, která ve stejný den probíhá po celém Srbsku. Eko akcí se v Českém Sele konalo už několik, mají velký úspěch a jejich výsledkem je čistá vesnice a zvyšující se povědomí o ekologickém chování místních obyvatel.

U nedelju čistimo naše selo, od skretanja za Banatsku Suboticu pa sve do kraja groblja. Dodite da se družimo i da očistimo Česko Selo. Rukavice i džakovi su obezbeđeni a nakon akcije sledi ručak. Vidimo se u nedelju! Zavravimo rukave.

ČEŠKO SELO

Dětská vystoupení k oslavě českého vzdělávání v Srbsku (26.3.2024)

Žáci českého jazyka z Bele Crkve a okolí byli opět velmi aktivní. Po sérii mikulášských vystoupení na konci loňského roku přichystali nová – a to u příležitosti *Dne mateřského jazyka*, výročí narození spisovatelky Boženy Němcové či Jana Ámose Komenského – v den jeho narozenin slaví Češi Den učitelů. Děti zpívaly celou řadu českých písniček (např. Ta naše písnička česká, Měla babka čtyři jabka) a věnovaly se recitaci českých básní. Vystoupení iniciovala a podpořila Národní rada Čechů v Srbsku a konala se na školách, kde je vyučován český jazyk.

Řehtání v Kruščici (30.3.2024)

V Kruščici se na Velikonoce chodí řehtat už mnoho desítek let. Tato tradice trvá tři dny- od Zeleného čtvrtku do Bílé soboty. Nejdříve místní chlapi v menších skupinkách či sami obchází česká stavení třikrát denně, aby sdělili velikonoční zvěst. V sobotu navštěvují domy všichni pospolu a s řehťačkami zpívají o ukřižování Ježíše. Výslužkou jim jsou malovaná vajíčka, sladkosti a peníze, které si pak při společném obědě rozdělí.

